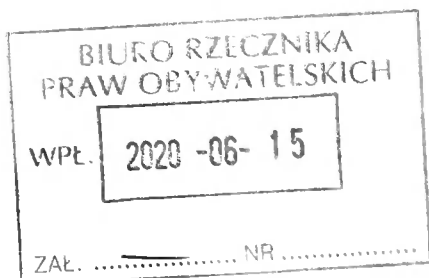

Z/P.0812.4.2020.SNP

Zamość, dn. 9 czerwca 2020 r.

Pan
dr hab. Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

KMP.571.7.2019.MD

W odpowiedzi na raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Zamościu przeprowadzonej w dniach 3- 5 grudnia 2019 r. poniżej przedstawiam stanowisko dotyczące wydanych zaleceń:

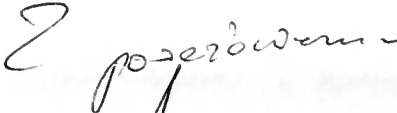
1. W kwestii zwiększenia liczby psychologów zatrudnionych w zakładzie bądź zwiększenia dostępności obecnie zatrudnionych psychologów informuję, że aktualnie w Zakładzie Karnym w Zamościu pełni służbę sześciu psychologów, z czego czterech w dziale penitencyjnym, dwóch w oddziałach terapeutycznych. Zgodnie z § 93 ust. 3 pkt 2 zarządzenia nr 19/16 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencyjnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencyjnych, psycholog prowadzi badania psychologiczne, udziela pomocy psychologicznej oraz obejmuje osadzonych odpowiednimi oddziaływaniami psychokorekcyjnymi wobec grupy nieprzekraczającej 200 osadzonych. W tutejszej jednostce penitencjarnej przedmiotowy przepis jest zachowany.
2. W kwestii zaprzestania przeprowadzania badań lekarskich w obecności funkcjonariusza niewykonującego zawodu medycznego, chyba że lekarz zgłosi taką potrzebę w indywidualnym przypadku w związku z obawą o własne bezpieczeństwo ustalono, że w tutejszym podmiocie leczniczym badanie lekarskie przeprowadzane jest bez obecności funkcjonariusza innego niż pracownik medyczny. Świadczenia zdrowotne w obecności funkcjonariusza działu ochrony udzielane są wyłącznie w przypadkach określonych w art. 115 § 7 a kkw, art. 115 § 7b kkw, art. 115 § 8 kkw.
3. Środki przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek są stosowane gdy wyraźnie uzasadnia to ocena ryzyka w indywidualnym przypadku.
4. W zamojskiej jednostce penitencjarnej przyjęto praktykę wspólnego osadzania w miarę możliwości z osobą nie władającą językiem polskim osadzonego cudzoziemca, który rozumie język polski. Nie chodzi tu jednak o przerzucenie na współosadzonego odpowiedzialności za porozumienie się przedstawicieli administracji zakładu karnego z tym osadzonym, a o umożliwienie mu w miarę możliwości stałego kontaktu z osobą posługującą się jego językiem, należąca do jego kręgu kulturowego, co lepiej pozwala adoptować się do

warunków izolacji więziennej i znosić warunki odosobnienia oraz przeciwdziałać wykluczeniu z powodu bariery językowej. Pomoc współwięźnia w tłumaczeniu funkcjonariuszom słów obcokrajowca nie jest jedynym i wyłącznie stosowanym rozwiązaniem tego problemu praktykowanym w zamojskiej jednostce penitencjarnej. Komunikacja z cudzoziemcami niewładającymi biegle językiem polskim realizowana jest z wykorzystaniem funkcjonariuszy posługujących się językami obcymi (angielski, niemiecki, rosyjski) i z reguły jest to wystarczające do skutecznego porozumienia się z osadzonym. Ponadto na wyposażeniu zakładu karnego znajduje się translator, który jest wykorzystywany w sytuacjach, gdy nie ma możliwości porozumienia się z osadzonym cudzoziemcem przy wykorzystaniu innych sposobów. Biblioteka zakładu karnego jest wyposażona w informatory dla osadzonych, zawierające ich prawa i obowiązki w sześciu językach (angielski, francuski, niemiecki, hiszpański, arabski, rosyjski), które udostępnia się osadzonym. Niezależnie od tego Zakład Karny w Zamościu podejmuje działania by szkolić kadrę penitencjarą w zakresie skutecznej komunikacji; w 2017 r. czterech funkcjonariuszy działu penitencjarnego uczestniczyło w kursie języka angielskiego współfinansowanego ze środków europejskich, zaś jedna funkcjonariuszka ukończyła kurs języka migowego, co było podyktowane odbywaniem ówczesnie kary pozbawienia wolności przez osadzonego głuchoniemego i staraniami administracji tutejszej jednostki penitencjarnej, by móc skutecznie się z nim porozumiewać. Sformułowane zalecenia co do przekazywania w języku zrozumiałym dla osadzonych wszelkich informacji dotyczących praw i obowiązków więźniów, także zasad odbywania kary pozbawienia wolności oraz tymczasowego aresztowania, są i będą nadal respektowane.

5. Jako stałą praktykę zostanie przyjęte sformułowane zalecenie by informacje o sposobie komunikacji z cudzoziemcem, w szczególności w jakim języku rozmowa się odbyła, były odnotowywane w odpowiedniej dokumentacji oraz systemie elektronicznym.
6. Przesłony okienne zamontowano w oknach cel mieszkalnych zgodnie z § 31 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej. Wykonane są one z poliwęglanu o odpowiedniej przejrzystości, przepuszczającego światło dzienne/przezroczyste/. W Zakładzie Karnym w Zamościu osłony oprawione są w konstrukcji metalowej, zamontowanej do elewacji z zachowaniem odpowiedniego kąta montażu i odstępu od ściany. Taki sposób montażu zapewnia nieograniczony dopływ świeżego powietrza oraz dostęp naturalnego światła do celi w odpowiedniej ilości. Należy podkreślić, że Zakład Karny w Zamościu jest jednostką typu zamkniętego. Przebywają w nim zarówno skazani, jak też tymczasowo aresztowani, z uwagi na powyższe stosowanie tego typu zabezpieczeń techniczno – ochronnych jest konieczne z uwagi na zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego, co jest jednym z zadań Służby Więziennej.
7. W Zakładzie Karnym w Zamościu place spacerowe są wyposażone w zadaszenia umożliwiające schronienie się przed deszczem. Istniejące zadaszenia spełniają swoje przeznaczenie. Niemniej jednak po dokonaniu wnikliwej analizy i pomiarów zadaszeń już istniejących, ustalono, że możliwy jest montaż nieco większych zadaszeń. Zwiększenie powierzchni zadaszenia pól spacerowych nastąpi w terminie do dnia 31 grudnia 2020 roku. Przedmiotowe prace zostaną zrealizowane ze środków finansowych Zakładu Karnego w Zamościu.
8. Obecnie w Zakładzie Karnym w Zamościu istnieje możliwość udzielania osadzonym widzeń z osobami o obniżonej sprawności ruchowej w sali „widzeń bezdozorowych” zlokalizowanej na parterze budynku administracyjnego. Jednocześnie jednostka zaplanowała prace modernizacyjne polegające na zakupie urządzeń, które umożliwią dostęp do sali widzeń osobom niepełnosprawnym oraz osobom z ograniczoną

sprawnością ruchową. W 2019 r. zapotrzebowano środki finansowe na zakup „schodolazu gąsienicowego” dla osób niepełnosprawnych, a w 2020 r. zapotrzebowanie to zostało rozszerzone dodatkowo o potrzebę zakupu „platformy schodowej” dla osób niepełnosprawnych.

9. Włączono do programów szkolenia personelu jednostki penitencjarnej na 2021 rok zagadnienia związane z międzynarodowymi standardami dotyczącymi ochrony praw człowieka i prewencji tortur.
10. W kwestii przeszkolenia, w szczególności personelu pielęgniarstwa oraz psychologów, z międzynarodowych standardów dotyczących ochrony praw człowieka i prewencji tortur w tym z „Podręcznikiem skutecznego badania i dokumentowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania” tzw. Protokołem Stambulskim, zostanie ono przeprowadzone w terminie do 31 grudnia 2020 r.
11. Dostosowano oddzielne pomieszczenie do odbywania widzeń bez osoby dozorującej do wymogów wskazanych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Brak przestony w oknie oraz uszkodzony prysznic zostały niezwłocznie usunięte. W oknie została zamontowana roleta, a uszkodzona słuchawka prysznicowa została wymieniona na nową.

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Zamościu
ppłk Jacek Zwierzchowski

Wyk. w 4 egz. :

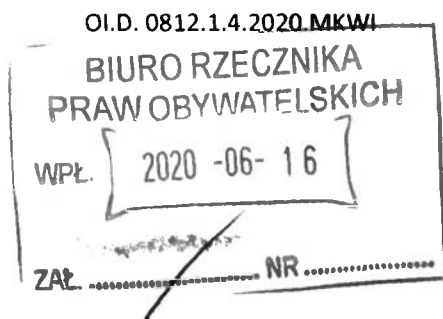
1. adresat

2. Centralny Zarząd Służby Więziennej, Biuro Spraw Wewnętrznych do sprawy: BSW.0812.35.2020.AZ

3. Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie;

4. aa

RKP-2721-2020

Lublin, 10 czerwca 2020 r.

RPW/46206/2020 P
Data: 2020-06-16

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na skierowane do mnie zalecenie (pkt 1 część II) zawarte w przesłanym dnia 15 maja 2020 roku raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Zakładu Karnego w Zamościu (sygnatura pisma KPM. 571. 7. 2019. MD) informuję, iż podjęte zostaną działania związane z zabezpieczeniem środków finansowych z przeznaczeniem na realizację wskazanych zaleceń. Potrzeba zakupu rzeczonych środków trwałych zostanie ujęta we wniosku o przyznanie środków finansowych (par. 6060) w ramach budżetu na rok 2021.

Jednocześnie nadmieniam, iż kontrolowana jednostka posiada środki finansowe z przeznaczeniem na bieżące funkcjonowanie (par. 4000) i tym samym zobligowana została do podjęcia działań celem realizacji wskazanych dla niej zaleceń.

DYREKTOR OKRĘGOWY
Służby Więziennej w Lublinie
ptk Dariusz Bernat

Wykonano w 2 egz.:

1. adresat – poczta + poczta elektroniczna na adres biurorzecznika@brpo.gov.pl
2. aa